

Aan Provinciale Staten

DATUM	25-1-2022	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	BEM
STELLER	Hans Rijnten	TELEFOONNUMMER	06-21124703
NUMMER	UTSP-852987353-2203	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp Statenbrief:
Jaarplan 2022 ROM Regio Utrecht

Voorgestelde behandeling:
Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

In 2020 is de regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Regio Utrecht opgericht, waarvan de provincie Utrecht een belangrijke aandeelhouder is. Met de komst van de ROM hebben we de uitvoeringscapaciteit van het regionaal economisch ecosysteem flink versterkt. De ROM zal zich in eerste instantie richten op het netwerk van startups, scale-ups en innovatieve MKB-ers die het toekomstig verdienvermogen van de regio Utrecht bepalen en bijdragen aan onze grote maatschappelijke opgaven op het gebied van energie, circulariteit, digitalisering en gezondheid. Met deze Statenbrief informeren we uw Staten over het Jaarplan 2022 van de ROM Regio Utrecht. Op 14 december 2021 hebben we u dit jaarplan al toegestuurd met de toezegging u in hierover het nieuwe jaar nog een Statenbrief te sturen met een nadere duiding.

Inleiding

Op 29 januari 2020 heeft u het Statenvoorstel Regionaal Economische Agenda (REA) 2020-2027 en regionale ontwikkelingsmaatschappij ROM aangenomen (PS2020BEM01). Daarbij is afgesproken dat u jaarlijks in elk geval wordt geïnformeerd over het jaarplan en de jaarrekening van de ROM. Het vaststellen van het Jaarplan is de bevoegdheid van de Raad van Commissarissen van de ROM. Aan de voorkant wordt input opgehaald bij stakeholders van de ROM en bestuurlijk via de Participantenraad waarin de partijen zitten die bijdragen in de exploitatie van de ROM. In de Aandeelhoudersvergadering van de ROM Regio Utrecht op 6 december 2021 is het jaarplan 2022 van de ROM aan de aandeelhouders gepresenteerd.

De ROM Regio Utrecht is een belangrijke verbonden partij van de provincie Utrecht, zowel inhoudelijk als financieel. Als aandeelhouder van de ROM zien wij toe op een zorgvuldige inzet van middelen vanuit de fondsen (Participatiefonds en Proof of Concept (POC) fonds). Als subsidiënt dragen wij bij aan de exploitatie van de ROM Regio Utrecht en zijn wij medeverantwoordelijk voor een zorgvuldige opbouw en continuïteit van de organisatie. Tot slot zijn wij ook gebruiker/afnemer van diensten van de ROM. Recent heeft het College hierover gesproken met de directeur-bestuurder van de ROM. In verdiepende gesprekken wordt nu per portefeuille gekeken naar de kansen om beter op elkaar aan te sluiten.

Toelichting

In de bijlage treft u het jaarplan 2022 aan en kunt u kennismaken van alle plannen van de ROM Regio Utrecht. We maken graag gebruik van de mogelijkheid om er onder deze toelichting van de Statenbrief een aantal onderwerpen uit te lichten.

Meerjarenstrategie

Vanaf het begin hebben vooral het Businessplan van de ROM (missie en doelstellingen) en de Regionaal Economische Agenda (REA) (strategisch/inhoudelijk) als leidraad gefungeerd voor de opbouw van de organisatie. Inmiddels heeft de ROM naast het reguliere jaarplan behoefte aan een meer strategisch plan voor de concrete ambities op de lange(re) termijn. In 2022 gaat de ROM hiermee aan de slag en wil haar partners hier direct bij betrekken. Dat betekent ook voor uw Staten een directe rol en betrokkenheid.

Brede welvaart

Regionale ontwikkelingsmaatschappijen zijn een belangrijke kracht om de regio economisch sterker te maken en maatschappelijk meer impact te bereiken. In deze tijden van transitie vergt dit ook actief beleid van overheden, kennisinstellingen en ondernemers. De ROM bouwt ecosystemen gericht op het vernieuwen van de economie; waar ondernemers van elkaar kunnen leren en waar we samen met triple helix partners werken aan inspirerende agenda's om brede welvaart te creëren. Daarbij zoekt de ROM aansluiting bij de *Sustainable Development Goals* (SDG's) voor een duurzame en gezonde economie met eerlijk werk voor iedereen. In het Jaarverslag 2021 van de ROM Regio Utrecht zal worden gerapporteerd over de impact op de volgende SDG's:

- Direct; economische groei (SDG 8), werkgelegenheid (SDG 8) en innovatie (SDG 9)
- Indirect; gezondheid (SDG 3), milieu (SDG 7 en 13), duurzame steden (SDG 11), circulaire economie en verantwoord produceren (SDG 12) en bijdrage aan Klimaatakkoord (SDG 13)

Daarnaast zal een aantal voorbeelden worden uitgewerkt van de bijdrage aan de verschillende SDG's van bedrijven waarin de ROM heeft geïnvesteerd.

Ecosystemen

De Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) geeft in haar advies 'Samen de lat hoog leggen; regio en Rijk bundelen krachten voor innovatie', aanbevelingen voor het versterken van de regionale innovatiekracht. Een belangrijke aanbeveling betreft het komen tot goed doordachte regionale innovatie-ecosystemen. De ROM verkent op dit moment een aantal potentiële regionale ecosystemen met nationale uitstraling, waaronder:

- **Digitale media;** Veel innovaties vinden hun oorsprong in de wereld van de digitale media. Deze industrie concentreert zich op de mediacampus in Hilversum met vertakkingen naar Amsterdam (internationaal) en Utrecht (gaming). Bij onderwerpen als mediawijsheid, *fake news* en privacy speelt ook een groot maatschappelijk belang.
- **Health;** Op het Utrecht Science Park (USP) werken dagelijks zo'n 27.000 mensen aan onze gezondheid met vertakkingen in de hele regio. Vanwege de omvang van dit cluster is het van belang om duidelijke speerpunten te kiezen voor innovatie en groei. Goed onderbouwde keuzes met gedeelde visies en agenda's voor een onderscheidend profiel ten opzichte van andere regio's.
- **Earth Valley;** Dit cluster is tot op heden minder bekend en betreft een samenhangend ecosysteem rond (geo)data gericht op bodem, water en lucht ten behoeve van beslissingen in de bouw, mobiliteit en klimaat/energie. Met de Universiteit Utrecht, kennisinstellingen (RIVM, TNO en KNMI), advies- en ingenieursbureaus (RHDHV, Arcadis, Sweco) en specialistische MKB-bedrijven (Geocluster Amersfoort) hebben we hier een grote kans om een innovatief topcluster te versterken van nationale betekenis en cruciaal voor de grote maatschappelijke opgaven die voor ons liggen.

Daarnaast vinden er ook rond mobiliteit en bouw verkenningen plaats vanwege het grote aantal relevante spelers in deze clusters in de regio Utrecht. Bij mobiliteit gaat het om nationale spelers als NS en ProRail in combinatie met veel startups die nieuwe mobiliteitsdiensten aanbieden. Door de aanwezigheid van veel bouwbedrijven in de regio Utrecht zien we ook daar veel animo voor innovaties op het gebied van digitalisering en circulariteit. De ROM is in dit kader ook betrokken bij het opstellen van het regionaal convent duurzaam bouwen. Verdere samenwerking met betrekking tot de Roadmap duurzaam bouwen wordt nader onderzocht. Dit sluit goed aan bij het regionaal convenant en kan een versnelling van duurzaam bouwen teweegbrengen.

Samenwerking in de regio en met andere ROM's

Binnen de regio Utrecht wordt steeds intensiever samengewerkt. Zo werkt de ROM samen met de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) en het Utrecht Science Park (USP) op de uitdagingen met betrekking tot (bedrijfs)huisvesting, worden de arbeidsmarkt vraagstukken besproken met de Utrecht Talent Alliantie (UTA) en stemmen we het financieringsinstrumentarium voor de energietransitie af met het Energiefonds (SETU). Tegelijkertijd zien we ook de samenwerking tussen de regio's en met het Rijk toenemen. Met de oprichting van InWest (de ROM van Noord-Holland) op 7 oktober 2021 is er nu een landsdekkend netwerk van ROM's. Daarmee kan nationaal beleid worden vertaald naar de regio's en geven de ROM's regionale signalen terug aan het Rijk. Dit vergt in een klein land als Nederland ook samenwerking op bovenregionaal niveau. Een ontwikkeling waar wij als centraal gelegen regio graag aan meewerken.

Kapitaalmarkt

Door verschillende factoren is er op dit moment veel geld (liquiditeit) beschikbaar op de kapitaalmarkt. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor zogenaamde *venture capitalists* en *informal investors* die mede onder invloed van de lage rente op zoek zijn naar mogelijkheden om dat geld te investeren. Deze partijen zijn op dit moment dan ook bereid meer risico's te nemen bij hun investeringen. Dat is goed nieuws, want daardoor zijn er ook meer investeerders die samen willen werken met de ROM bij het financieren van innovatieve startende (startup) en groeiende (scale-up) bedrijven. Tegelijkertijd verschuift daarmee het zwaartepunt van de benodigde investeringen vanuit de ROM naar iets vroegere TRL-fasen¹. Er is op dit moment meer interesse voor een investering vanuit het POC-fonds (TRL 4 – 6), dan het Participatiefonds (TRL > 6). In 2021 zijn er 5 investeringen gedaan vanuit het POC fonds voor in totaal € 995.000,- en zitten er nog 2 investeringen voor in totaal € 400.000,- in de pijplijn die waarschijnlijk in januari 2022 definitief worden. Vanuit het Participatiefonds komt de teller voor 2021 uit op 4 investeringen voor

¹ Technology Readiness Level (TRL 1-9) maakt inzichtelijk in welk stadium van ontwikkeling een innovatie of bedrijf zit.

in totaal € 3.080.000. Daarmee zijn de doelstellingen uit het Jaarplan 2021 bijna gehaald. De situatie op de kapitaalmarkt is natuurlijk conjunctuurgevoelig, maar er wordt samen met de aandeelhouders wel nagedacht over mogelijkheden om hierop te anticiperen.

Financiële consequenties

Er zijn geen directe financiële consequenties verbonden aan deze Statenbrief, maar wel een aantal noties:

- De jaarlijkse exploitatiesubsidie aan de ROM Regio Utrecht staat meerjarig in de begroting en wordt op basis van een subsidieaanvraag door de ROM voor 2022 gekoppeld aan dit jaarplan.
- Komend voorjaar wordt u via de Jaarrekening 2021 van de ROM Regio Utrecht op de hoogte gebracht van de stand van zaken met betrekking tot onze aandeelhouderspositie.
- Tijdens de aandeelhoudersvergadering (AvA) waarin het Jaarplan is besproken, is het besluit genomen om het maximale investeringsbedrag voor het Participatiefonds te verhogen van 2,5 naar 5 miljoen euro. De reden hiervoor is dat de investeringsmogelijkheden van de ROM Regio Utrecht hiermee gelijk worden getrokken met die van de andere ROM's in Nederland. Bovendien kan de ROM zo een betere positie op de (kapitaal)markt innemen. De verwachting is overigens dat dergelijke grote investeringen zich slechts incidenteel voor zullen doen. Het gewijzigde Investeringsreglement is ter informatie als bijlage toegevoegd.
- In dezelfde AvA is ook een signaal afgegeven dat er veel interesse is voor het Proof of Concept (POC) fonds. Dit is logisch en in lijn met de eerder gemaakte opmerking over de kapitaalmarkt. Dit zou ertoe kunnen leiden dat er een nieuwe geldvraag op de aandeelhouders afkomt. We willen daarbij ook bestuderen of eventueel een deel van het Participatiefonds kan worden overgeheveld naar het POC Fonds. Eventuele consequenties voor het risico en weerstandsvermogen worden daarbij betrokken. Bovendien zal ook worden gekeken naar de mogelijkheden van Europese financiering. Uiteraard zal u hier te zijner tijd tijdig van op de hoogte worden gebracht en in evt. oordeel- en besluitvorming worden meegenomen.

Vervolprocedure / voortgang

- In het voorjaar verwacht de ROM Regio Utrecht te starten met de meerjarenstrategie. Ook Raadsleden en Statenleden zullen worden uitgenodigd om mee te denken in dit proces. Hiervoor zal te zijner tijd een nog nader te bepalen bijeenkomst worden georganiseerd;
- De verwachting is dat de Jaarrekening 2021 van de ROM Regio Utrecht voor de zomer 2022 gereed is. Deze financiële rapportage zal samen met een meer inhoudelijk jaarverslag over 2021 dan weer worden gedeeld met uw Staten.

Bijlagen

- Jaarplan 2022 ROM Regio Utrecht; De kracht van slim verbinden.
- Gewijzigd Investeringsreglement Participatiefonds ROM Regio Utrecht.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen